

Høring av verneplan for skog

Værstadjellet naturreservat, Nome kommune

Lågurt-eikeskog med ras- og blokkmark ved Værstadjellet S. Foto: Rune Solvang

**Statsforvalteren i Vestfold og Telemark
November 2023**

Innhold	side
1. Bakgrunn.....	3
2. Om verneplanarbeidet og frivillig vern.....	3
3. Hjemmelsgrunnlag.....	3
4. Saksgang.....	4
5. Verneplanens omfang.....	7
6. Faktaark.....	8
7. Forslag til verneforskrift.....	11

Vernekart er lagt ved høringen som eget vedlegg.

1. Bakgrunn

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark sender med dette på høring forslag til vern av Værstadjellet naturreservat i Nome kommune.

Bakgrunnen for forslaget er et tilbud fra grunneieren i området om frivillig vern av skog. Tilbudet kom inn 24. mars 2020 gjennom AT Skog. Det er gjort registreringer av naturverdiene i området i 2020 som dokumenterer verdier som kvalifiserer for vern etter naturmangfoldloven.

2. Om verneplanarbeidet og frivillig vern

Meld. St. 14 (2015 – 2016) *Natur for livet* legger opp til en videreføring av det langsiktige arbeidet med skogvern, herunder økt frivillig skogvern. Under behandlingen av meldingen ba Stortinget regjeringen sette mål om vern av både offentlig eid skog og frivillig vern av privateid skog til 10 % av skogarealet i landet. Naturfaglige evalueringer som ligger til grunn for prioriteringene i skogvernarbeidet er «*Evaluering av skogvernet i Norge*», NINA rapport 54/2002 og «*Naturfaglig evaluering av norske verneområder*», NINA rapport 535/2010.

Ved frivillig skogvern gir grunneierne Statsforvalteren tilbud om vern av aktuelle områder. Det blir foretatt naturfaglige registreringer og utarbeidet skogtakster for de områdene der det er behov for det. På grunnlag av tilbud og de naturfaglige registreringene utarbeider Statsforvalteren forslag til avgrensning av verneområdet. På grunnlag av tilbud og mal for verneforskrift for naturreservater utarbeider Statsforvalteren forslag til verneforskrift som blir oversendt grunneierne for kommentarer. Miljødirektoratet oppnevner en skogsakkyndig som får i mandat å forhandle med grunneierne eller grunneiernes representant. Ved enighet blir det utarbeidet avtale der erstatningssum, forslag til verneforskrift og avgrensning av verneområdet blir avklart.

Det vanlige er at når staten og grunneier er enige om disse punktene vil området gjennomgå vanlig saksbehandling i tråd med naturmangfoldloven. Etter avtale med grunneier kan melding og høring av verneforslag likevel gjennomføres før avtale er signert. Fra avtaletidspunkt og fram til vernevedtak gjelder en vederlagsordning. Utbetaling av erstatningsbeløp skjer når vernevedtak er fattet.

3. Hjemmelsgrunnlag

Vern av spesielle områder eller forekomster skjer i medhold av lov 16. juni 2009 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) jf. §§ 33 – 51. I naturmangfoldloven er det gitt hjemmel for oppretting av ulike vernekategorier. Vernekategorien naturreservat, som er det strengeste vernet etter naturmangfoldloven, jf. § 37, vil bli brukt for denne verneplanen for skog på privat grunn.

Vedtak om opprettelse av naturreservat blir gjort av Kongen i statsråd etter § 37 i naturmangfold-loven, som lyder slik:

- ” Som naturreservat kan vernes områder som
- a) inneholder truet, sjelden eller sårbar natur,
 - b) representerer en bestemt type natur,
 - c) på annen måte har særlig betydning for biologisk mangfold,
 - d) utgjør en spesiell geologisk forekomst eller
 - e) har særskilt naturvitenskapelig verdi.

Som naturreservat kan også vernes et område som er egnet til ved fri utvikling eller aktive gjenopprettingstiltak å få verneverdier som nevnt i første ledd.

I et naturreservat må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet. Et naturreservat kan totalfredes mot all virksomhet, tiltak og ferdsel. I forskriften kan det gis bestemmelser om vern av kulturminner i reservatet.

Treffes vedtak om reservat som krever aktive gjenopprettingstiltak, eller vedtak om reservat der bruk er en forutsetning for bevaring av det biologiske mangfold, skal det samtidig med vernevedtaket legges fram et utkast til plan for skjøtsel for å sikre verneformålet. Planen kan omfatte avtale om bruk av arealer, enkeltelementer og driftsformer. Planen eller avtalen kan inneholde bestemmelser om økonomisk kompensasjon til private som bidrar til områdets skjøtsel.”

4. Saksgang

Formell start på verneplanarbeidet for Værstadjellet naturreservat ble meldt 29. oktober 2021, og frist for innspill var 15. desember 2021.

Det kom inn følgende merknader til oppstartsmeldingen:

Bane NOR (brev datert 02.11.2021) uttaler følgende:

«Områdene som skal vernes ligger langt fra jernbane. Bane NOR har ingen merknader.»

Språkrådet (brev datert 17.11.2021) uttaler følgende:

«Ingen merknader. Namnet høver på det foreslåtte verneområdet, og Værstadjellet er tilrådd skrivemåte for naturnamnet i SSR.»

Landbruksdirektoratet (brev datert 24.11.2021) uttaler følgende:

«Som instans for høyringa av forslag til oppretting av nye naturreservat, ønsker vi å gi nokre generelle innspel til verneprosessen.

Grundig beskriving av området

Av høyringsdokumenta må det komme tydeleg fram om og i tilfelle korleis det aktuelle området blir nytta til landbruksformål. Dersom det er landbruksinteresser i området som ikkje blir tatt omsyn til i utkast til forskrift, ber vi om at det blir grunngjeve i høyringsdokumenta.

Typiske landbruksinteresser kan vere (lista er ikkje uttømmende):

- o Skogsbilveg som er naudsynt for skogbruk på tilgrensande areal*
- o Traktorveg i samband med jordbruk*
- o Støl/seterområde*
- o Beite*
- o Reindrift*

Utforming av forskrift

Dersom det går vegar/ferdselsårer gjennom verneområdet, må Statsforvaltaren vurdere om det kan bli gitt føresegn om merking, rydding og vedlikehald av desse. Det bør bli lagt til rette for drift og vedlikehald av eventuelle støl-/seterområde og bli opna for andre tekniske tiltak som bidreg til ein landbruksmessig utnytting av området. Dersom slike tiltak ikkje er ønskeleg innanfor verneområdet, må det bli gitt ei fagleg grunngjeving for dette i høyringsdokumenta.

Beite vil vere aktuelt i mange område som blir foreslått verna som naturreservat. Det bør difor bli vurdert om forskrifta kan opne for dette. Viss ikkje, må det bli gjort greie for

kvifor i høyringsdokumenta. Dersom det blir opna for beiting i området bør det også bli utarbeida føresegn for utsetting av saltsteinar og oppføring/vedlikehald av gjerde og sankekveer.

For alle tiltaka over må det bli vurdert om det kan bli gitt føresegn om motorferdsel i samband med tiltaka. Det bør bli gitt generelt unntak frå føresegna om ferdsl i samband med uttransportering av sjuke og skadde bufe.

Vi går ut frå at Statsforvaltaren sin landbruks- og reindriftsfaglige kompetanse blir involvert i utforming av forskrift og verneplan. Det vil også vere nyttig å involvere den lokale landbruksforvaltninga i arbeidet.»

Forsvarsbygg (brev datert 07.12.21) uttaler følgende:

«Vi ser foreløpig ingen konflikter med det foreslåtte verneområdet. Vi ber likevel om at de tek naudsynte unntak for militær operativ verksemd inn i forskrift til verneplanen. Vi ber og om at det særskilte unntaket for avgang og landing med Forsvaret sine luftfartøy vert tatt med i forskrift, for å ivareta omsynet til militær luftoperativ verksemd. Vi har ingen ytterligere merknader til verneframlegget nå.»

BirdLife Norge avdeling Telemark (brev datert 14.12.21) uttaler følgende:

«Kartlegging av fuglelivet i foreslåtte verneområder

Vi er opptatt av at kartleggingsprosessen frem til endelig vern av skogsområder må inkludere kartlegging av fuglelivet i de aktuelle områdene. En gjennomgang av tidspunktene for kartleggingene av de aktuelle områdene i denne saken viser at et klart flertall skjer fra september til november. Noen få i august og én i juli. Flere arter av trekkfugl har allerede dratt fra landet i september. På sensommeren og høsten er det i tillegg mange fuglearter som ikke gjør så mye av seg eller til og med har flyttet seg ut av hekkeområdene, og disse kartlegges dermed best på senvinteren eller våren.

Et eksempel for å vise mangelfull kartlegging av fugl er rapporten fra Modalen i Tokke kommune. I løpet av 7 feltdager så var det enten ingen fuglearter som ble observert eller ingen som var viktige nok til å bli nevnt.

Et annet aspekt er at når man har feltarbeid for å påvise en del av de andre artsgruppene, så som lav, sopp, karplanter og biller, så krever dette så stor oppmerksomhet at det ofte kan bli vanskelig å få med seg det fuglelivet som må være i området med mindre man har dedikert personell til stede.

Om frivillig vern av skog

Sett bort i fra mangelfull kartlegging av fugleliv er BirdLife Telemark positive til frivillig vern av skog. Men det betyr ikke automatisk at alle områdene som blir foreslått for vern er like godt egnet til dette vernet.

Det er viktig at de områdene blir satt av til frivillig vern er av en slik verdi at det føles viktig å verne områdene. Når det er et mål at 10% av skogen i landet vårt skal vernes så er det viktig at skogen har stor nok verdi til å forsvare et vern, og at resurser ikke går med på vern av områder som er av lav verdi for biologisk mangfold.

Ettersom grunneiere får kompensasjon for å avgi et område til frivillig vern samt at det finnes begrensede midler til dette, så bør man også være tilbakeholdende med å verne områder uten så store verneverdier.

Forslag i forbindelse med verneplanarbeidet

BirdLife Telemark foreslår at de områdene som kun har lokal verneverdi (område 3, 5, 8, 9, 21 og 25 går ut av planene for frivillig vern og at de midlene som skulle blitt brukt til dette

heller brukes ved en annen anledning når man får tilbud om områder som har høyere verneverdi.

Videre forslår vi at områdene som har regional verneverdi blir fredet. Først og fremst innenfor de områdene som kartleggerne har vurdert som verneverdig, men i tillegg at man også tillater at et område rundt blir vernet som en fornuftig buffersone for de verneverdige områdene. Dette gjelder områdene; 2, 10, 11, 12, 14, 20, 22, 23 og 27. Samtlige av de foreslåtte områder som har nasjonal eller internasjonal verneverdi bør bli vernet innenfor de rammene som er lagt.

Optimalt sett bør vern også på sikt innebære redusert omfang av jakt, spesielt på rødlistede arter.»

Naturvernforbundet i Midt-Telemark (brev datert 15.12.21) uttaler følgende:

«Generell kommentar til verneplanarbeidet

Naturvernforbundet i Midt-Telemark (NVMT) viser til invitasjon om å komme med uttale til Statsforvaltarens verneplanarbeid for 28 skogområde i Telemark. NVMT har i høve til skogområda lokalisert i Midt-Telemark-regionen lagt merke til at nokre av verneforslaga som nå ligg ute, viker i påfallande grad frå fagbiologars eigne verneforslag. Generelt er tendensen at fagbiologanes arronderingar er meir restriktive enn tilbydars, og i enkelte tilfelle betydeleg meir restriktive. NVMT vil nytte høvet til kommentere at det er to problem Statsforvaltaren må leggje vekt på i vernearbeidet framover: 1) Me er bekymra for at verneprosenten for Telemark på sikt kan fyllast i for stor grad opp av skog med liten eller ingen verneverdi, og 2) at vern av skogområde bestående av ungsog og hogstflater også vil kunne svekke publikums tillit til at myndigheitenes vernearbeid fagleg sett er forsvarleg.

...

Avsluttande merknader

Naturvernforbundet i Midt-Telemark meiner at fleire interessante og viktige område i denne prosessen er blitt foreslåtte for vern, men me ser også med ei viss bekymring på tendensen til å inkludere større areal med liten eller ingen verneverdi i dei ulike forslaga.»

Statnett (brev datert 16.12.21) uttaler følgende:

«Det vises til melding om oppstart av verneplanprosess - Frivillig skogvern på privat grunn - 28 områder i Telemark.

Statnett har ikke transmisjonsnettanlegg som blir berørt av planene og har derfor ingen merknader.»

Direktoratet for mineralforvaltning (brev datert 20.12.21) skriver at deres sektorområde ikke er berørt, og har ingen merknader.

STATSFORVALTERENS KOMMENTARER TIL DE INNKOMNE MERKNADENE

Når det gjelder uttalelsen fra Landbruksdirektoratet, så vil vi bemerke at området som foreslås vernet ikke har støl/seterområder, men skulle det være aktuelt med beitedyr her er det tatt høyde for det og de andre innspillene i verneforskriften, jf. § 4 bokstav e og g, § 6 bokstav a, 7 bokstav d og f.

Når det gjelder merknaden fra Forsvarsbygg, så vil vi kommentere at vi har tatt hensyn til unntak for militær operativ virksomhet og hensynet til militær luftoperativ virksomhet i § 6, første ledd og § 6, bokstav c.

I forhold til uttalelsen fra BirdLife Norge avdeling Telemark som ønsker kartlegging av fugl i områdene som inngår i oppstartsmeldingen av oktober 2021 vil vi bemerke at fugl ikke inngår

som en fast del av kartleggingsoppdraget som konsulentfirmaene utfører (kartleggingen følger metodikken i håndbok 13 fra DN). Dette forklarer hvorfor det fremkommer lite eller ingen kunnskap om fugler i de biologiske kartleggingene som gjennomføres som del av verneprosessen. I en del tilfeller har Statsforvalteren selv kunnskap om fuglelivet i tilknytning til tilbudsområder, som da synliggjøres i høringen for det enkelte området. Dette kan i enkelte tilfeller innebære at områder med lokal verneverdi (*) heves til en høyere verneverdi. Statsforvalteren er i prinsippet enig med BirdLife Telemark i at kartleggingen av fugl burde vært en fast del av kartleggingene.

Når det gjelder kommentarene til Naturvernforbundet i Midt-Telemark (NVMT) så vil Statsforvalteren bemerke at arronderingen av det som foreslås ved oppstart av verneprosessen ikke nødvendigvis er endelig bestemt. I den grad det er hogstflater og plantefelter innenfor verneforslaget, vil det i nesten alle tilfeller bli utelatt frem mot vernevedtak. Vernearealet vil dermed bli endret. Grunnen til det er todelt, grunneier vil for det første ikke få særlig uttelling for slike arealer i erstatningssammenheng, og slike arealer er lite egnet til vern på grunn av manglende biologiske verneverdier. Når det er sagt så er formålet med vern av skog fremtidsrettet, hvilket betyr at vernet må ses i hundreårs perspektiver. Det innebærer at også arealer med nåværende begrensede miljøkvaliteter på sikt vil utvikle en større diversitet av biologisk mangfold. I noen tilfeller sitter også Statsforvalteren på supplerende kunnskap utover det som kartlegger har rapportert. Det kan bety at kartleggerens forslag til verneverdig areal ikke alltid vil være det samme som foreslås vernet.

Videre saksbehandling

Verneforslaget med områdebeskrivelser, kart over verneområdet og forslag til verneforskrift sendes på en felles sentral og lokal høring med **frist 15. januar 2024**. Formålet med høringa er å få fram opplysninger om interesser som kan bli berørt av den planlagte fredningen.

Etter høring vil Statsforvalteren oppsummere høringa, kommentere eventuelle uttalelser og utarbeide en tilrådning om vern til Miljødirektoratet. Miljødirektoratet vil deretter lage innstilling til Klima- og miljødepartementet (KLD) og vedtak om fredning blir gjort ved kgl. res. av Kongen i statsråd.

5. Verneplanens omfang

Navn	Kommune	Tall på grunneiere	Totalareal	Verneverdi
Værstadjellet naturreservat	Nome	1	527 daa	** (regional)

6. Faktaark

LOKALITET:	Værstadjellet
KOMMUNE:	Nome
FYLKE:	Vestfold og Telemark
VERNEKATEGORI:	Naturreservat
AREAL:	527 daa
HØYDE OVER HAVET:	135-279 m. o. h.
EIENDOM:	Gnr./bnr.: 59/9, 15

OMRÅDEBESKRIVELSE

Det undersøkte området består av et småkollete skoglandskap med betydelig små-topografi (spesielt i vest og nord) med små koller, knauser, skar og forsenkninger. Værstadjellet er et relativt markert fjell med relativt bratte (men gangbare) lisider mot sør og vest. Sentralt i området går det to markerte bekkekløfter/bekkedaler mot sør/sørøst. Berggrunnen i undersøkelsesområdet består av granittisk gneis, granitt og grandioritt. Det er løsmasser over underliggende berggrunn i bekkedaler og daler i terrenget, ellers er det tynt dekke av løsmasser og bart fjell i dagen som dominerer. Området ligger innenfor boreonemoral vegetasjonssone, dvs. med varmekjær skogsvegetasjon med stedvis dominans av edellauvskog på rik mark.

VEGETASJON, SKOGSTRUKTUR OG PÅVIRKNING

I dette avsnittet omtales blant annet «rødlistede» naturtyper. Det er naturtyper som er gitt status etter hvor stor risiko det er for av de går tapt. Status er hentet fra Norsk rødliste for naturtyper 2018 fra Artsdatabanken. VU = sårbar, og NT = nær truet, der «sårbar» er mer sjelden enn «nær truet».

Undersøkelsesområdet består av et variert skoglandskap med eldre skog med dominans av fattige skogtyper med lavskog, lyngskog, bærlyngskog og blåbærskog. Furu dominerer totalt sett, mens gran dominerer eller finnes i områder med mer fuktighet som i sprekkedaler og i øst, - og nordvendte partier. I partier med rikere berggrunn og jordsmonn inngår svak lågurtskog/svak bærlynglågurtskog og lågurtskog/bærlynglågurtskog, gjerne som blandingsskog med boreale løvtrær, eik og stedvis lind og hassel. Dette er å betrakte som lågurt-eikeskoger med eik, men med betydelig innslag av andre treslag inkl. osp, hassel og lind. Treslagsfordelingen er samlet sett stor og av edle løvtrær inngår foruten hassel og eik også spisslønn i de rette miljøene. Rødlistede naturtyper som lågurt-edelløvsskog, og rik svartorsumpskog er registrert.

Skoglandskapet er i svært liten grad påvirket av tekniske inngrep. Hele undersøkelsesområdet består av gammel skog (hogstklasse V) samt eldre impedimentsskog i øst. Skogen har som det aller meste av skogen i lavlandet tidligere vært påvirket av utstrakt plukk- og dimensjonshogst. Det er en del død ved i området (både liggende og stående død ved), spesielt av gran, men også osp. I kjerneområdene er det i partier betydelig med død ved av bjørk, selje, rogn og trolig også edle løvtrær. Det er relativt lite død ved av furu, men spredte læger og gadd (stående døde trær) forekommer, men ikke i særlig konsentrasjoner som utmerker seg i forhold til andre åstopper i regionen. Trærne har generelt små dimensjoner, men det finnes enkelte større trær av eik, osp, gran og middels grove trær av furu, lind med flere. To storvokste eiketruer er også registrert. Det er også registrert spredte trær med lind, hvorav enkelte trolig er gamle med relativt brede sokler og bred basis.

VERNEINTERESSER

I dette avsnittet er blant annet såkalte «rødlistede» arter omtalt. Det er arter som er sjeldne og som er gitt ulik status etter hvor stor fare det er for utrydding. Status er hentet fra Norsk Rødliste 2015, fra Artsdatabanken. EN = sterkt truet, VU = sårbar, og NT = nær truet, der «sårbar» er mer sjelden enn «nær truet».

Kun et begrenset antall funn av rødlistearter er gjort. Kartlegger bemerker at av tidsmessige årsaker er artsregistreringer noe begrenset, og at det reelle antallet rødlistearter trolig er betydelig større. Ospehvitkjuke *Antrodia pulvinascens* (NT) på osp, ruteskorpe *Xylobolus frustulatus* (NT) på eik, rosenkjuke *Fomitopsis rosea* (NT) og svartsonekjuke *Phellinus nigrolimitatus* (NT) på gran og furupiggmusling *Irpicodon pendulus* (NT) på furu, men mer detaljerte undersøkelser vil trolig resultere i flere funn. Karplantefloraen er i mindre områder rikt med vårerteknapp, myske og blåveis. På grunn av et svakt år for jordboende sopp ble kun vanlige arter registrert. Hakkemerker etter tretåspett, som er fåtallig hekkefugl i lavlandet, er registrert. Storfugl er registrert og muligens er det en leik innenfor området. Insekter, moser og lav på berg og stein er i svært liten grad undersøkt utover tilfeldige funn av signalarter. Spesielt blant insekter som lever utelukkende i død ved og gamle trær er potensialet for funn av sjeldne og truede arter utvilsomt stort.

I etterkant har kartlegger rapportert inn funn av eikegreinkjuke *Haploporus tuberculosus* (NT) fra tilbudsområdet.

Det er registrert 7 kjerneområder med særlig verdifulle skogsmiljø med rik edelløvskog, gammel og til dels rik lavlandsblandingsskog, gammel granskog og rik (svartor)sumpskog.

Området oppnår samlet sett høy mangeloppfyllelse på grunn av at området innehar naturtyper som har et underdekket vernebehov (eikeskog/eikedominert skog, gammel blandingsløvskog, rik blandingskog i lavlandet, gammel granskog og rik sumpskog), og at området består av et område med biologisk gammelskog i boreonemoral sone i lavlandet.

Samlet sett oppnår foreslått verneforslaget regional verdi (**).

FORMÅL

Formålet med forskriften er å ta vare på et område som representerer bestemte typer natur i form av gammel granskog og boreonemoral blandingskog, samt sjelden og sårbar natur som lågurt-eikeskog og rik svartorsumpskog. Videre er formålet å bevare et lavlandsområde som har stor variasjon i vegetasjon og som inneholder mye død ved.

ANDRE INTERESSER

Ingen kjente.

TEKNISKE INNGREP

Det ligger en traktorvei innenfor verneområdet i nordvest. Grunneier ønsker å kunne sette opp en gapahuk ved topp-punkt i nordøstre del av verneområdet (ca. 241 m.o.h.). Det er ingen etablert sti til det aktuelle stedet i dag, men ved realisering av en gapahuk vil dette trolig skje. Statsforvalteren vurderer at det mest hensiktsmessige i dette tilfellet vil være å ta ut et mindre areal av vernearealet der gapahuken skal plasseres, mens sti som ikke er kjent på vernetidspunktet vil kunne merkes og vedlikeholdes etter søknad til vernemyndigheten (§ 7). Ved gapahuken vil det bli bålbrenning, og siden det vil være forbudt med bålbrenning innenfor vernearealet kan ikke ved hentes der. Ved bær derfor hentes ut fra ikke-vernet areal

ved gapahuken, dersom det er mulig, eller aller helst bør ved tas med hit for de som vil ha bål her. Hvis ikke er det fare for at ved vil bli hentet fra vernet areal, noe som ikke er ønskelig fordi det kan true viktige verneinteresser.

PLANSTATUS

Arealet ligger innenfor område avsatt til LNFR (landbruks- natur- og friluftsområde) formål i kommuneplanens arealdel (2020-2030).

MERKNADER

Ingen spesielle.

SKOGBRUKSOPPLYSNINGER

Tabellen viser skogbruksopplysninger for tilbudsområdet.

Navn	Total-areal	Produktivt areal i daa				Annet areal i daa			Tilvekst	Volum
	daa	H	M	L	Sum	Myr	Vann	Imp.	m ³ /daa	m ³
Værstadjellet naturreservat	528	91	196	156	443	3		82	0,34	10500

Skogdatene er levert av AT Skog.

LITTERATUR

Solvang, R. 2021. Naturverdier for lokalitet Værstadjellet, registrert i forbindelse med prosjekt Frivilligvern 2020. NaRIN faktaark. Asplan Viak

Rik sumpskog med svartor og intermediært til rikt feltsjikt innenfor området.

Foto: Rune Solvang

7. Forslag til verneforskrift

Kommentarer til forskriftene

Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.

Definisjon på større arrangement er om lag 30 deltakere. Er det flere deltakere må det søkes om dispensasjon, og da kan forvaltningsmyndigheten vurdere dette i henhold til § 7 bokstav f.

Merking og vedlikehold av eksisterende stier og veier.

Vedlikehold som rydding av kvist og fjerning av greiner og nedfall i stier og veier kan gjøres uten søknad. Vindfall som måtte bli liggende over stier kan kappes og legges til side, normalt vil dette bli gjort av grunneier eller oppsyn. Dersom det viser seg å være stier en ikke har kjent til ved vernet, som ønskes ryddet, kan det etter søknad gis dispensasjon etter § 7 a til rydding og vedlikehold.

Motorferdsel

Motorferdsel er forbudt etter § 5 bokstav a. Det er noen generelle unntak i § 6 og det kan gis dispensasjon etter søknad etter bestemmelsene i § 7. Tillatelser kan gis for flere år, vanligvis opp til fem år. I tillegg gjelder lov om motorferdsel i utmark, det vil si at kommunen og grunneier må gi tillatelse til motorferdsel på vanlig måte.

Bruk av sykkel, hest og ridning

Friluftsløven åpner for sykling, ridning og annen bruk av hest på veier og stier i utmark. I høringsforslaget vil vi følge friluftsløvens bestemmelser. Jf. bestemmelsen i § 5 bokstav b.

Brenning av bål.

Det er vanlig at det er åpnet for brenning av bål i store reservat (over 700-1000 daa). En må da benytte tørrkvist eller ved en har med seg, det er ikke tillatt å felle eller hogge opp døde trær.

Forskrift om vern av Værstadjellet naturreservat i Nome kommune i Vestfold og Telemark fylke

Fastsatt ved kongelig resolusjon med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1. (formål)

Formålet med forskriften er å ta vare på et område som representerer bestemte typer natur i form av gammel granskog og boreonemoral blandingsskog, samt sjelden og sårbar natur som lågurt-eikeskog og rik svartorsumpskog. Videre er formålet å bevare et lavlandsområde som har stor variasjon i vegetasjon og som inneholder mye død ved.

Det er en målsetning å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2. (geografisk avgrensning)

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr: Nome kommune: 59/9, 15.

Naturreservatet dekker et totalareal på 527 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet.....20.... De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Nome kommune, hos Statsforvalteren i Vestfold og Telemark, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3. (vernebestemmelser)

I naturreservatet må ingen foreta seg noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser:

- a. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, eller andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker o.l., opplag av båter, framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utslipp av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen er ikke uttømmende.
- d. Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.

§ 4. (generelle unntak fra vernebestemmelsene)

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. Sanking av bær og matsopp.
- b. Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c. Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d. Vedlikehold og merking av eksisterende stier vist på vernekartet
- e. Beiting.
- f. Oppsetting av midlertidige mobile jakttårn for storviltjakt.

- g. Utsetting av saltsteiner.
- h. Forsiktig rydding av småbusker og kvist i forbindelse med storviltjakt.
- i. Bålbrenning er forbudt.

§ 5. (regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner. I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a. Motorisert ferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder start og landing med luftfartøy.
- b. Sykling, ridning og bruk av hest utenom eksisterende stier er forbudt.

§ 6. (generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene)

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 andre ledd er ikke til hinder for:

- a. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøringen.
- b. Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- c. Landing og start med Forsvarets luftfartøy.

§ 7. (spesifiserte dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndighetene kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a. Merking, rydding og vedlikehold av nye stier, løyper og gamle ferdselsveier som ikke var kjent på vernetidspunktet.
- b. Istandsetting og vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- c. Tiltak i forbindelse med forvaltning av fisk og vilt.
- d. Hogst av etablerte plantefelt.
- e. Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 bokstav d.
- f. Oppsetting og vedlikehold av gjerder.
- g. Øvingskjøring for formål nevnt i § 6 første ledd.
- h. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 bokstav g og § 7 bokstav b, c, d og f.

§ 8. (generelle dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9. (skjøtsel)

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10. (forvaltningsplan)

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av

naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11. (forvaltningsmyndighet)

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12. (ikrafttredelse)

Denne forskriften trer i kraft straks.

Fuktig østvendt død ved rik gammel granskog ved Værstadjellet. Foto: Rune Solvang